

Het ontwerpen en effectief gebruiken van een ontwikkelingsportfolio

Hoe doe je dat?

Wendy Kicken

Onderwijskundig onderzoeker

Centre for Learning Sciences and Technologies

Open Universiteit
celstec.org

Met welk doel tekende u in op
deze workshop?

Wat was uw (leer)doel?

Na deze workshop..

- .. kunt u beter **onderbouwen** waarom uw leerlingen een ontwikkelingsportfolio zouden moeten **gebruiken**;
- ..weet u waar u op moet letten bij het **ontwerpen** en **kiezen** van een portfolio;
- ..weet u waar u op moet letten om de **effectiviteit** van het ontwikkelingsportfolio te **bevorderen** en **bewaken**.

Wat weet/kunt u al? Waar wilt u extra aandacht aan besteden?

- Portfoliogebruik onderbouwen
- Weloverwogen ontwerp/keuze maken
- Effectiviteit bevorderen en bewaken
-

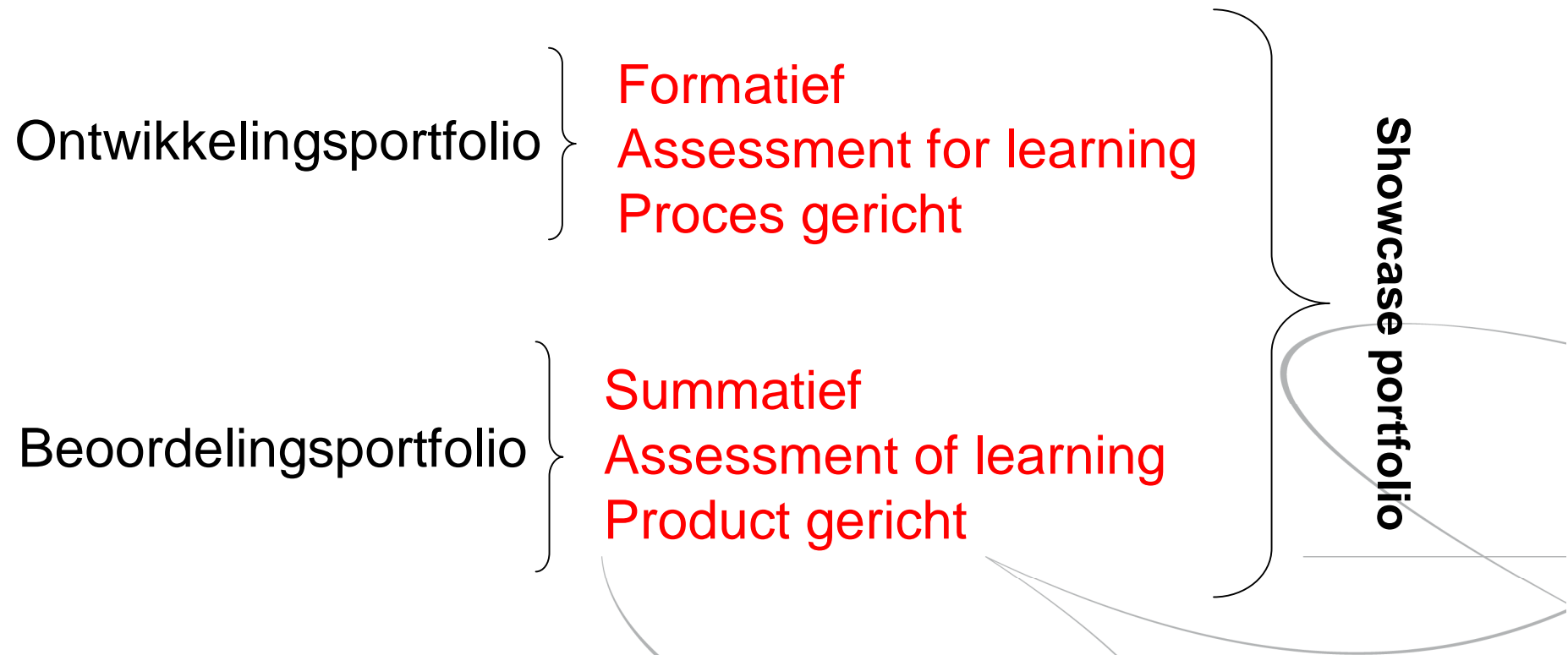
Wat is een ontwikkelingsportfolio?

Centre for Learning Sciences and Technologies

Open Universiteit
celstec.org

Verschillende soorten portfolio's

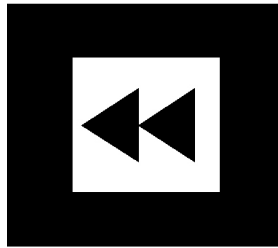
Waarom een ontwikkelingsportfolio?

Middel om lerenden te helpen bij:

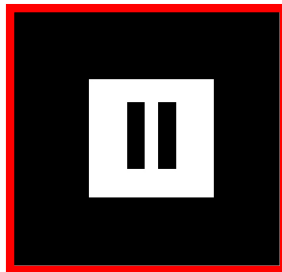
- Het in kaart brengen van de ontwikkeling van hun kennis, kunde en houding
- Het ontwikkelen van het zelfsturend vermogen

Basaal zelfsturend vermogen

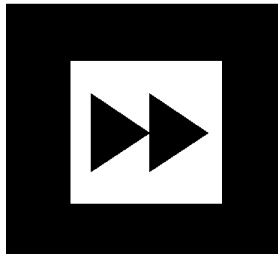

- Beoordelen van de eigen prestatie

- Analyseren van de eigen prestatie

- Aandachtspunten formuleren

- Plan van aanpak formuleren

Waarom moet ik ook nog eens
een portfolio gebruiken?

Waarom moet ik ook nog portfolio's
gaan nakijken?

Bewustwording – een pas op de plaats

- Eigen kunnen, kennen, houding in kaart
- Terugkerende aandachtspunten (patronen)
overzicht, helikopter perspectief
- Ontwikkellende sterke punten

Effectief werken aan ontwikkeling

- Stilstaan is vooruitkomen door terug te kijken
- Analyseren van de zwakke prestatie
 - Wat is de oorzaak?
 - Waar kan ik aan werken / op letten?
 - Hoe ga ik dat doen?

→ Gericht werken aan aandachtspunten

Motivatie

- (Steeds snellere) vooruitgang, groei
- Ook oog voor wat wél goed gaat
- Zien dat werken aan aandachtspunten zijn vruchten afwerpt

Hoe ontwerp je een ontwikkelingsportfolio?

- Gebruikergericht ontwerp
- Participatief ontwerp
- Een combinatie

Gebruikersgericht

Verplaats u in de gebruiker

- De leerling
- De mentor
- De docent
- ...

Ik denk dat jij vindt dat....

Wat hebben zij nodig?

Participatief ontwerp

Gebruikers worden vanaf het begin betrokken bij het ontwerpproces

- Wat wil men, wat heeft men nodig?
- Wat ziet men zelf als een oplossing?

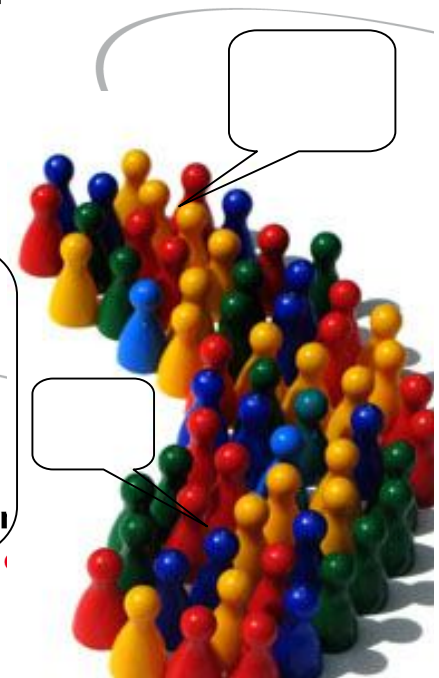
Tussenproducten testen

→ leerling-panel

Centre for Learning Sciences and Technologies

*Wat vind jij,
en wat denk
jij, en jij?*

Open U1

Verplaats u eens in uw gebruikers

- Wat moet een leerling allemaal kunnen met het portfolio? Welke mogelijkheden moet het portfolio bieden?
- Wat moet het portfolio kunnen bieden om een mentor/docent te helpen bij het begeleiden van de leerling?
- Welke vragen zou u uw gebruikerspanel stellen om een beter ontwerp te maken?

Leerling – zichzelf beoordelen

- Opdrachten beschikbaar <> zelf invoeren
- Artefacten bijvoegen
 - Video, foto, pdf, Word...
- Criteria beschikbaar
- Ook in eigen woorden beoordelen
- Beoordeling door derden

Leerling – analyse & aandachtspunten

- Stimuleren om te analyseren
pop-ups, highlights
- Suggesties voor mogelijke oorzaken van
zwakke prestatie
kort en krachtig, video, chat

Leerling – plan van aanpak

- Terugblikken en vooruitblikken volgen elkaar logisch op
- Persoonlijke leerdoelen formuleren
- Suggesties voor geschikte opdrachten

Leerling - inzicht

- Overzichten van (eigen) beoordelingen
- Overzichten van aandachtspunten
- Overzicht plannen van aanpak

En verder.....

- Eenvoudig toegankelijk en direct na prestatie (*bijv. via smartphone of Ipad*)
- Snel in te vullen
- Suggesties, hints, hulp op afroep

Mentor / docent

- Overzichten beoordelingen, aandachtspunten, plannen van aanpak
- Aandachtspunten per opdracht
- Aandachtspunten per criteria

Een voorbeeld uit mijn eigen portfolio

Centre for Learning Sciences and Technologies

Open Universiteit
celstec.org

Zelfsturingsvaardigheden van kappersleerlingen bevorderen

- MBO
- Ontwikkelen van kennis, vaardigheden en houding voor deelkwalificaties

Sciences and Technologies

Open Universiteit
celstec.org

Digitaal ontwikkelingsportfolio

Systematisch

Taak

Evaluatie &

Planning

Portfolio

Centre for Learning Sciences and Technologies

Open Universiteit
celstec.org

Deelkwalificaties

Permanenten

Op oefenkop

Negenvaks wikkels

Waaier wikkelsyst

Steensgewijs wikk

Bij model

Negenvaks wikkels

Waaier wikkelsyst

Steensgewijs wikk

Klaarzetten materi

DAB-plan invullen

Volledige permane

Knippen

Modelvorming

Lang haar

Föhnen

Spreiding	☐ O	☒ V	☐ G	☐ N	Haar is zoveel mogelijk loodrecht vanuit huid over wikkels verdeeld	het haar is in een puntje bij elkaar geduwd waardoor het haar niet de kans krijgt om zich over de wikkel te spreiden. De passee is te smal opgenomen, het haar is tijdens het wikkelen met de wijsvingers naar binnen geduwd. Het haar is niet verspreid met de duimen
Spanning	☒ O	☐ V	☐ G	☐ N	Gelijkmatige spanning van haar over gehele breedte van wikkels	er is niet 90 graden uit de huid gewikkeld, het haar is tijdens het wikkelen met de wijsvingers naar binnen geduwd. Er is breder opgenomen dan de wikkel waardoor het haar langs de wikkel valt. Passé niet op spanning gehouden tijdens het wikkelen
Tempo (45 min.)	☒ O	☐ V	☐ G	☐ N	Binnen 45 min. gewikkeld	De handelingen: kammen, opnemen, indraaien nog niet snel genoeg kunnen uitvoeren, spullen niet klaargelegd, getreuzeld, niet geconcentreerd bezig, weinig motivatie, onvolledige kennis van patroon

Verbeterpunt(en) formuleren

Waarom?

Volgende keer..

Nog te verbeteren	Waarvoor, waarom is dit nog onvoldoende ontwikkeld	Wat kun je de VOLGENDE KEER doen om dit te verbeteren
Spreiding		
Spanning		

Z M sonja 30-11-2006 08:30	Wikkelen/Permanenten Wikkelpatronen Negenvakken	sneller en de aansluiting	7	50			0	0
Z P pop 10-11-2006 08:30	Wikkelen/Permanenten Wikkelpatronen Negenvakken	uhm de tijd moet wat sneller gaan kijken dat ik 60 min ga halen en dan een beetje afbouwen en de rest van het permanent	5	70			0	0
Z P pop 09-11-2006 08:30	Wikkelen/Permanenten Wikkelpatronen Negenvakken	sneller (binnden de tijd 45min)worden spanning aansluiting	5	90			V	
Z P pop 02-11-2006 08:30	Wikkelen/Permanenten Wikkelpatronen Negenvakken	omdat ik dan beter met de spanning wordt en snelheid	4	70			0	
Z K pop 13-10-2006 08:00	Wikkelen/Permanenten Wikkelpatronen Negenvakken	meer spanning geen losse punten en rechter..	5	70			V	
Z K pop 05-10-2006 08:10	Wikkelen/Permanenten Wikkelpatronen Negenvakken	uhm sneller met de tijd kijken dat ze op de goeie plaats zitten en geen gaten erin	5	70				
Z K pop 29-09-2006 08:00	Wikkelen/Permanenten Wikkelpatronen Negenvakken	sneller werken opletten met de tijd en beter spanning	5	50				
Z P pop 28-09-2006 08:10	Wikkelen/Permanenten Wikkelpatronen Negenvakken	sneller werken en kijken met dat ik een de zijkenen uit moet komen	5	75				

Oprachten uit bestand

- + 1-6-2007
- + 25-5-2007
- + 27-4-2007
- + 29-3-2007
- + 27-3-2007
- + 22-3-2007
- + 20-3-2007
- + 1-3-2007
- + 13-2-2007
- + 8-2-2007
- + 6-2-2007
- + 30-1-2007
- + 25-1-2007
- + 23-1-2007
- 18-1-2007
- 08:30 pOp
- + 16-1-2007
- + 11-1-2007
- + 9-1-2007
- + 7-12-2006
- + 5-12-2006
- + 30-11-2006
- + 23-11-2006
- + 10-11-2006
- + 9-11-2006
- + 3-11-2006
- + 2-11-2006
- + 26-10-2006
- + 13-10-2006

Overzicht van beoordelingen door alle beoordelaars per opdracht

Beoordelingen van opdracht: Z P pOp 18-01-2007 08:30

docentbeoordeling ingevoerd door: Willy op den Kamp

Eigen
beoordeling

docent
beoordeling

Wikkelen/Permanenten - Wikkelpatronen - Steensgewijs	zelf	docent	collega	klant	Stage bedrijf
Overleg met klant	N	N			
Dab-plan (10 min.)	N	N			
Haar wassen (5 min.)	N	N			
Wikkelpatroon	V	G			
Breedte	V	G			
Dikte afdeling	V	V			
Plaats wikkel	V	G			
Aansluitingen	V	G			
Spreiding	V	V			
Spanning	O	O			
Attitude(houding)	V	G			
Kennis	V	G			
Wikkeltijd (45 min.)	V	V			

Vakmatige vaardigheden

Haar en hoofdhaar verzorging

Wikkelen/Permanenten

Behandeling voorbehandeling

DAB-plan invullen

klaarzetten matras

Wikkelpatronen

Negenvakken

Waaier

Steensgewijs

Wikkeltechnieken

90 graden

Met Shapers

Getrokken

Spiraal

Duo

Dubbel

Complete permanente

Complete permanente

Knippen

Föhnen/stylen

Modelvorming

Kleuren

Snijden

Lang haar

S.C.C.V.

Sociale vaardigheden

Communiceren

Commerciële vaardigheden

	klant	(10 min.)	(5 min.)	Spanning	spreading	wikkelpatroon									
Z M willems 08-02-2007 08:30 foto beoordelaar:Cynthia Baumann	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G
Z P pop 25-01-2007 08:30 beoordelaar:Cynthia Baumann	N	N	N	V	V	V	V	O	V	V	V	V	V	V	V
Z M sonja 05-12-2006 13:00 beoordelaar:Cynthia Baumann	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G
Z M sonja 05-12-2006 13:00 beoordelaar:Cynthia Baumann	G	G	G	G	G	G	G	V	V	G	V	G	G	G	G
Z M sonja 30-11-2006 08:30 foto beoordelaar:Cynthia Baumann	G	G	G	G	G	G	G	O	V	G	V	G	O	O	O
Z P pop 10-11-2006 08:30 beoordelaar:Cynthia Baumann	N	N	N	V	O	O	V	V	V	V	V	V	V	O	O
Z P pop 09-11-2006 08:30 foto beoordelaar:Cynthia Baumann	N	N	N	V	V	V	V	O	O	V	V	N	N	N	N

Z P pop 11-10-2006 08:30 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Wikkelen/Permanenten - Wikkelpatronen - Negenvakken	uhm de tijd moet wat sneller gaan kijken dat ik 60 min ga halen en dan een beetje afbouwen en de rest van het permanent
Z P pop 11-09-2006 08:30 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Wikkelen/Permanenten - Wikkelpatronen - Negenvakken	sneller (binnden de tijd 45min)worden spanning aansluiting
Z P pop 11-03-2006 08:30 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Snijden - Op één lengtelijn - Horizontaal	sneller en hoe ik echt beter kanknippen en meer technieken
Z P pop 11-03-2006 11:30 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Föhnen/stylen - Föhntechnieken - Aanzetten+dichtföhnen	uhm met allebei de handen en is toch makkelijker op een klant ken ik beter met het hoofd verplaatsen
Z P pop 11-02-2006 08:30 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Wikkelen/Permanenten - Wikkelpatronen - Negenvakken	omdat ik dan beter met de spanning wordt en snelheid
Z K pop 26-10-2006 08:30 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Knippen - Op een lengtelijn - Horizontale lijn	uhm was de eerst keer dus ken niet zo goed beoordelen !! en de tijd klopt niet omdat ik er heel lang op heb gezeten
Z K pop 13-10-2006 08:00 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Wikkelen/Permanenten - Wikkelpatronen - Negenvakken	meer spanning geen losse punten en rechter..
Z K pop 10-05-2006 08:10 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Wikkelen/Permanenten - Wikkelpatronen - Negenvakken	uhm sneller met de tijd kijken dat ze op de goeie plaats zitten en geen gaten erin
Z K pop 10-05-2006 10:30 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Föhnen/stylen - Föhntechnieken - Rolletjes	met de tijd heb ik neit zo gelet omdat ik daar niet helemaal mee bezig ben want ik wouw eens kijken of ik het kon maar de kop heb ik neit afgekregen..
Z K pop 29-09-2006 08:00 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Wikkelen/Permanenten - Wikkelpatronen - Negenvakken	sneller werken opletten met de tijd en beter spanning
Z K Mandy franssen 29-09-2006 11:00 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Kleuren - Deelkleuringen - Meerdere kleuren	eigenlijk was het wel goed gegaan had een eigen idee met mandy gemaakt en hebben we dat uit gevoert
Z P pop 28-09-2006 09:10 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Wikkelen/Permanenten - Wikkelpatronen - Negenvakken	sneller werken en kijken met dat ik aan de zijkanten uit moet komen zodat ik de de rest van de wikkels niet verschuif
S M Sonja 21-09-2006 08:00 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Wikkelen/Permanenten - Wikkelpatronen - Negenvakken	meer rechter trek wat na links en de tijd sneller
Z K sonja 21-09-2006 08:00 beoordelaar:Cynthia Baurmann	Föhnen/stylen - Föhntechnieken - Extra volume	minder trekken en sneller
Z K mandy fransen 09-07-	Kleuren - Egale kleuringen - Rode tinten	

weekplanning (opdrachtkeuze)

Aangemaakt op: 29-5-2007

vaardigheid	verbeterpunt	mate van zelfstandigheid			Bij wie uitvoeren			gedaan	voldoende verbeterd
		kijken	samen	zelf	klant	model	pop		
Lang haar Haar opsteken Verticale rol	dat t steviger zit en niet scheef	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☐
Lang haar Haar opsteken Losse, vaste krullen	kijken wat past bij t hoofd van mn model	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☐

Hoe maak je als leerling nu
effectief gebruik
van al deze informatie en een
ontwikkelingsportfolio?

ce

Ga in gesprek: reflectieve dialoog

Met leerlingen in gesprek over de inhoud van hun portfolio. Leerlingen hebben een dialoog nodig om:

- te analyseren
- patronen te ontdekken
- hun zelfsturend vermogen verder te ontwikkelen

Komt dat altijd voor? Wanneer wel/niet?

Kun je eens een voorbeeld geven..?

Wat zou een reden kunnen zijn,
waardoor jij ...

Wat zie ik jou de volgende keer
dan anders doen?

Wat zou je de volgende keer
kunnen doen, om van die 6 een
7 te kunnen maken

**Werken aan
een taak**

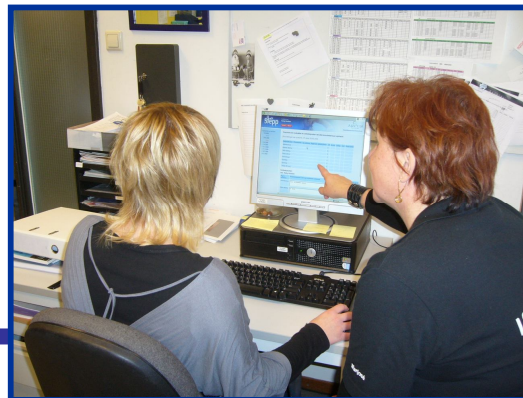

**Beoordelen van de eigen
prestatie**

**Beoordeling bijhouden in
ontwikkelingsportfolio**

**Nieuwe taak
selecteren**

De effectiviteit bewaken

- Houd het kort en simpel, less is more
- Laat zien wat het oplevert, wat de meerwaarde is
- Integreer het in de dagelijkse onderwijspraktijk

LEEROMGEVING

INFORMATIE

PORTFOLIO

STIMULI

**REFLECTIEVE
DIALOOG**

**BEGELEIDINGS
GESPREK**

DOCENT/MENTOR

Even tijd om stil te staan

Heeft u uw (leer)doelen behaald?

Welke inzichten heeft u vandaag gekregen?

Hoe kunt u deze inzichten op uw school inzetten?

Wat wilt u nog weten?

Bedankt voor uw aandacht

Ik wens u een prettige werkconferentie

... en vergeet niet af en toe te reflecteren ;-)

Vragen? Reflectieve dialoog voeren?

Wendy.Kicken@ou.nl

Centre for Learning Sciences and Technologies

Open Universiteit
celstec.org

